

Ambtenaren Rob Jetten hielpen Vattenfall aan subsidie voor biomassacentrale: 'Toekenning deugt niet' In strijd met kabinetsbesluit

Ambtenaren Rob Jetten hielpen Vattenfall aan subsidie voor biomassacentrale: 'Toekenning deugt niet'; In strijd met kabinetsbesluit

De Telegraaf.nl

27 februari 2024 dinsdag 4:30 AM GMT

Copyright 2024 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; FRONTPAGE; DFT; DFT/NIEUWS

Length: 981 words

Byline: Kleis Jager

Dateline: AMSTERDAM

Body

Ambtenaren van demissionair klimaatminister Rob Jetten hielpen energieleverancier **Vattenfall** aan 395 miljoen euro om een fel omstreden biomassacentrale te bouwen bij Diemen. Terwijl Jetten juist had beloofd geen nieuwe subsidies te geven aan bedrijven die bomen verbranden voor energie.

Uit net onthulde documenten, ingezien door De Telegraaf, blijkt dat rijksambtenaren in hun maag zaten met de subsidieaanvraag van **Vattenfall**. Een positieve reactie zal 'mogelijk nog gedoe op leveren als dit breder bekend wordt', schrijft een van hen. Naar aanleiding van de nieuwe informatie gaan milieuorganisaties opnieuw in beroep tegen het toekennen van de steun.

Biomassa was een paradepaardje van de energietransitie, maar houtstook om stroom en warmte op te wekken ligt al jaren onder vuur. Klimaatminister Rob Jetten gooide het roer om, maar zegde **Vattenfall** onder dubieuze omstandigheden toch nog een groot bedrag aan subsidie toe om de grootste biomassacentrale van Nederland te bouwen.

De centrale, die stadswarmte zou leveren in Amsterdam en Almere, houdt de gemoederen al jaren bezig. In augustus vorig jaar vernietigde de Raad van State de omgevingsvergunning; een grote klap voor **Vattenfall**.

Er moet eerst een onderzoek komen naar de gevolgen voor de omgeving van de stook van grote hoeveelheden pellets – stukjes geperst hout van bomen die afkomstig zijn uit bossen in Noord-Amerika en de Baltische staten. Verbranding van hout en gewassen stoot meer CO₂ uit dan steenkool en ook stikstof en (ultra)fijnstof.

Ambtenaren Rob Jetten hielpen Vattenfall aan subsidie voor biomassacentrale: 'Toekenning deugt niet' In strijd met kabinetsbesluit

Tekst loopt door onder de foto.

Overwinning

De uitspraak was een overwinning voor het Comité Schone Lucht (CSL) en Mobilisation for the Environment (MOB) van serieprocedeerder Johan Vollenbroek. CSL deed eerder al een beroep op de Wet Open Overheid (WOO) om te achterhalen of er subsidie was toegekend voor de biomassacentrale, die de grootste van Nederland moest worden. **Vattenfall** had een toezegging uit 2019, maar de termijn dreigde te vervallen vanwege de bezwaarprocedure die MOB en CSL hadden aangespannen tegen de vergunning. Het voorgevoel van de activisten klopte: het Zweedse bedrijf had in september 2022 een nieuwe aanvraag gedaan voor 395 miljoen euro. In maart 2023 keurde Jetten die aanvraag goed.

Dat laatste was opmerkelijk, omdat Jetten zelf een jaar eerder afstand nam van de houtstook, die een steeds slechtere naam kreeg. Nog maar weinig experts menen dat het verbranden van bomen duurzaam is.

De nieuwe aanplant voor verbrande bomen neemt weliswaar weer CO₂ op, maar dat duurt lang: dertig tot vijftig jaar. Het principe werkt daarna ook niet zolang de pellets sneller in de oven verdwijnen dan er bomen bijgroeien.

Vandaar dat het kabinet besloot in april 2022 te stoppen met nieuwe subsidies 'voor houtige biograndstoffen voor laagwaardige warmte', bestemd voor woningen, gebouwen en kassen. Maar toch stemde de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), waar Jetten verantwoordelijk voor is, dus in met de aanvraag van **Vattenfall**. Een tweede WOO-verzoek van MOB en CSL onthult nu dat RVO en medewerkers van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat wisten dat de subsidie in strijd met het kabinetsbesluit was verleend. Een ambtenaar schrijft dat het 'mogelijk gedoe gaat opleveren als dit breder bekend wordt'.

Een ander stelt voor een zinnetje in een bericht voor de minister toe te voegen dat 'dit soort aanvragen er in de toekomst niet meer doorheen komen'. Deze ambtenaar zegt 'te willen benoemen dat dit niet de bedoeling was'.

Subsidiestop

Uit de subsidiestop van Jetten spreekt immers de wens 'per direct' op te houden met het op grote schaal verbranden van hout voor warmtenetten. Het geld moet voortaan naar 'hoogwaardige toepassingen van biograndstoffen' die nog in de kinderschoenen staan, zoals biobeton, groen gas of biobrandstof voor zwaar wegtransport en de lucht- en zeevaart.

In juli vorig jaar kreeg Jetten Kamervragen over de kwestie. Hij ontkende dat hij een uitzondering had gemaakt voor **Vattenfall**: alles, legde hij uit, is volgens de criteria voor duurzaamheidssubsidies. Deze maken onderscheid tussen 'lagetemperatuurwarmte' en 'hogetemperatuurwarmte', wat wil zeggen: warmte van minder en meer dan 100 graden. „Het gaat om een project voor een stadswarmtenet dat werkt op deze hoge temperaturen”, zei Jetten toen.

Timing

Een woordvoerder van zijn ministerie benadrukt dat de zaak vooral een kwestie van timing is. „Deze subsidies worden afgebouwd. In 2021 was er al geen geld meer beschikbaar voor lagetemperatuurwarmte, in 2023 niet meer voor hogetemperatuurwarmte. **Vattenfall** was in 2022 op tijd.”

Toch deugt de toekenning niet, menen specialisten op het gebied van stadswarmte en biomassa die De Telegraaf sprak. „Warmte voor gebouwen en woningen is per definitie laagwaardig”, zegt bijvoorbeeld Toon Buiting, adviseur warmtevoorziening gebouwde omgeving. „Dat is juist het punt: de bron moet heter zijn dan 100 graden om na veel verlies van warmte onderweg met ongeveer 70 graden aan de gebruiker te leveren.”

„Het is heel vreemd”, zegt Buiting, „dat de toekenning zo duidelijk ingaat tegen de wens van de Tweede Kamer en Jetten zelf om niet langer hout te gebruiken om de gebouwde omgeving en de tuinbouw te verwarmen.”

Tekenend

Ambtenaren Rob Jetten hielpen Vattenfall aan subsidie voor biomassacentrale: 'Toekenning deugt niet' In strijd met kabinetsbesluit

Fenna Swart, de drijvende kracht achter Comité Schone Lucht, noemt de gang van zaken tekenend voor het biomassadossier. „Biomassa was jarenlang het paradepaardje van de energietransitie en nu is het tij gekeerd. Maar de politieke en economische belangen zijn nog steeds enorm. Het gegoochel met de definitie van hoog- en laagwaardige warmte diende uiteindelijk alleen het belang van Vattenfall.“

Vattenfall zegt al geruime tijd dat het wat de centrale betreft op de pauzeknop heeft gedrukt en niet tegen de wens van de samenleving in wil gaan. Een poging om goede sier te maken, denkt Swart. „De waarheid is dat ze niet verder kunnen vanwege de lopende procedures. Anders zouden ze het zeker doen.“

Load-Date: February 27, 2024

End of Document